

▶▶ **ประวัติความเป็นมา**

ภาพถ่ายหน้าเรือนจำ ๑
ถ่ายเมื่อ พ.ศ.๒๔๗๙

การเปลี่ยนแปลงการปกครองหัวเมือง ใน รศ.๑๑๑ (พ.ศ.๒๔๓๕) สมเด็จ ฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
รับสั่งให้รวบรวมหัวเมืองต่าง ๆ เข้าเป็นมณฑล เพื่อให้ง่ายต่อการปกครอง รวมหัวเมืองทางตอนเหนือ
แม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นไปถึง แม่น้ำพิง คือ เมืองชัยนาท ๑ เมืองสรรคบุรี ๑ เมืองมโนรมย์ ๑ เมืองตาก ๑ เมืองอุทัยธานี ๑ เมืองพยุหะคีรี ๑ เมืองกำแพงเพชร ๑ เมืองนครสวรรค์ ๑ รวม ๘ เมือง เป็นมณฑล ๑ ตั้งที่ว่าการมณฑล ณ เมืองนครสวรรค์
เรียกว่า "มณฑลนครสวรรค์" ตารางที่ใช้คุมขัง ลงทัณฑ์ผู้ร้าย ในสมัยนั้น จึงเปลี่ยนเป็น "ตารางมณฑลนครสวรรค์"
(* หมายถึง : ข้อมูลจากหนังสือเทศาภิบาล : สำนักพิมพ์มติชน)

ในอดีต ไม่ปรากฏหลักฐานการดำเนินการของตารางมณฑลนครสวรรค์
จนกระทั่ง พ.ศ.๒๔๗๑ ได้มีการบันทึกและภาพถ่าย การดำเนินงานไว้เป็นครั้งแรก และมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ โดยได้เปลี่ยนฐานะเป็นเรือนจำจังหวัด เมื่อ พ.ศ.๒๔๘๐ ตาม กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๔๗๙ มีการเปลี่ยนจากกำแพงไม้ เป็นคอนกรีตหลังปี พ.ศ.๒๕๐๐ มีการปรับปรุงเรือนจำครั้งใหญ่ โดยก่อสร้างกำแพงใหม่ที่สูงกว่าเดิม และแข็งแรงมากขึ้นใน พ.ศ.๒๕๑๖ (ใช้จนถึงปัจจุบัน) และได้ยกฐานะเป็นเรือนจำกลางนครสวรรค์ในปี พ.ศ.๒๕๑๙

ภาพถ่ายภิกษุบุญสายและพัศดีเรือนจำให้โวาทศีลธรรมผู้ต้องขัง ถ่ายเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘

พัศดีและผู้บัญชาการเรือนจำ...ในอดีต

พัศดีเรือนจำ พ.ศ.๒๔๗๑ - ๒๕๑๙

๑. ขุนอภิจักรสุรทัณฑ์ (๑๑ ก.ค.๒๔๗๑-๒๑ มิ.ย.๒๔๘๔)
๒. ม.จ.วรพงษ์ทัศนารวุดี (๑ ก.ค.๒๔๘๔-๑๐ มิ.ย.๒๔๘๕)
๓. นายอภัย ชาญประโคน (๑ ก.ค.๒๔๘๕- ไม่ปรากฏหลักฐาน)
๔. ขุนพิบูลสวัสดิ์ (ไม่ปรากฏหลักฐาน - ๑ ก.ค.๒๔๘๗)
๕. รต.แป้น วงศ์ศรีใส (๑ ก.ค.๒๔๘๗ - ๓๑ ก.ค.๒๔๘๘)
๖. นายชิน ภาสกะกุล (๑ ส.ค.๒๔๘๘ - ปรากฏหลักฐาน)
๗. นายอบ วงศ์สุทธิเวช (ไม่ปรากฏหลักฐาน - พ.ศ.๒๔๙๑)
๘. นายผอง ทัยคุปห์ (๑ ต.ค.๒๔๙๑ - ๓๑ พ.ค.๒๔๙๔)
๙. นายพิชัย นิลสุวรรณ (๑ มิ.ย.๒๔๙๔ -

ผู้บัญชาการเรือนจำ พ.ศ.๒๕๑๙ - ปัจจุบัน

- ๑.นายมนู พงษ์หิรัญ (๗ มิ.ย.๒๕๑๙ - ๒๐ ต.ค.๒๕๒๐)
- ๒.นายเดช มหาสารินันท์ (๒๑ ต.ค.๒๕๒๐ - ๙ มิ.ย.๒๕๒๓)
- ๓.นายเรียน นุ่มดี (๑๐ มิ.ย.๒๕๒๓ - ๓๐ ก.ย.๒๕๒๘)
- ๔.นายวิวิทย์ จตุปารีสฤทธิ์ (๑ ต.ค.๒๕๒๘ - ๓๐ ก.ย.๒๕๓๐)
- ๕.นายสมบุรณ์ ประสพเนตร (๑ ต.ค.๒๕๓๐-๓๑ม.ค.๒๕๓๔)
- ๖.นายไพบุลย์ อำพัน (๑๘ มิ.ย.๒๕๓๔ - ๑๘ พ.ย.๒๕๓๖)
- ๗.นายเรืองศักดิ์ เมืองมูลชัย (๑๙ พ.ย.๒๕๓๖-๑๘ ต.ค.๒๕๓๘)
- ๘.นายมนัส ท่วมทอง (๑๙ ต.ค.๒๕๓๘ - ๒๒ ต.ค.๒๕๔๐)
- ๙.นายพิเนตร ผิวบาง

๓๐ ก.ย.๒๕๐๙)

๑๐. นายพิชิต สรรพอาษา
(๑ ต.ค.๒๕๐๙ - ๙ ม.ค.๒๕๑๒)

๑๑. นายมนู พงษ์หิรัญ
(๑๐ ม.ค.๒๕๑๒ - ๗ มิ.ย.๒๕๑๙)

(๒๙ ธ.ค.๒๕๔๐ - ๓๐ ก.ย.๒๕๔๒)

๑๐. นายสันติภาพ นิลสุวรรณ
(๔ ต.ค.๒๕๔๒ - ๑๑ ต.ค.๒๕๔๓)

๑๑. นายฐานิส ศรียะพันธ์
(๑๒ ต.ค.๒๕๔๓ - ๒๘ ต.ค.๒๕๔๖)

๑๒. นายประกิจ กฤษณะ
(๓๐ ต.ค.๒๕๔๖ - ๙ ก.ค.๒๕๕๓)

๑๓. นายธนสิทธิ์ พานิชวงษ์
(๑๒ ก.ค.๒๕๕๓ - ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๗)

๑๔. นายวิชัย โชตปฎิเวชกุล
(๗ ต.ค.๒๕๕๗ - ปัจจุบัน)

ขุนอภิจิตรสุรทัณฑ์
(๑๑ ก.ค.๒๔๗๑-๒๑ มิ.ย.๒๔๘๔)
พัศดีท่านแรก

พัศดีโทพิชัย นิลสุวรรณ และข้าราชการเรือนจำกลางนครสวรรค์
ถ่ายเมื่อ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

